

Oppgave 1

- a) Forklar hva proporsjonalitet og omvendt proporsjonalitet handler om.
- b) Si kort hva lineær og eksponentiell vekst betyr.
- c) Hvilken av følgende funksjoner stiger raskere når $x > 3$?
 i) $y = 3x$ ii) $y = x^3$ iii) $y = 3^x$

Oppgave 2

- a) En verdi y vokser eksponentielt pr. år og er fordoblet i løpet av 5 år.
 Sett opp en funksjon som angir verdien y ved tidspunktet t (målt i år).
 Bestem hvor mange prosent verdien har steget i løpet av 3 år.
 Regn ut hvor lenge det tar før verdien er firedoblet.
- b) En verdi v synker eksponentielt med 1,5 % pr. mnd.
 Sett opp en funksjon som angir verdien v ved tidspunktet t (målt i mnd).

Oppgave 3

Skrive så enkelt som mulig:

$$\text{a) } \frac{(e^{2x})^3 \cdot (e^{-x})^2}{e^{3x}}$$

$$\text{b) } \frac{(e^{-x} + e^x)^2 - (e^{-x} - e^x)^2}{2}$$

$$\text{c) } \ln x^4 + 2 \ln x + \ln \frac{4}{x^6} - 2 \ln 2$$

$$\text{d) } 2 \ln(x+1) + \ln(x-1)^2 - 2 \ln(x^2-1)$$

Oppgave 4

Løs ligningene :

$$\text{a) } 5e^{2x+1} = 1$$

$$\text{b) } e^{3x+1} = e^x$$

$$\text{c) } e^{2x} = 5e^x - 6$$

$$\text{d) } e^{-x} = 3e^x - 2$$

$$\text{e) } 2 \ln x = \ln(2x - 1)$$

$$\text{f) } 3 \ln(x^2) - \ln(x^3) = 5$$

Oppgave 5

Tegn grafene to og to i samme koordinatsystem:

$$\text{a) } y = 3e^x \quad \text{og} \quad y = 3e^{-x}$$

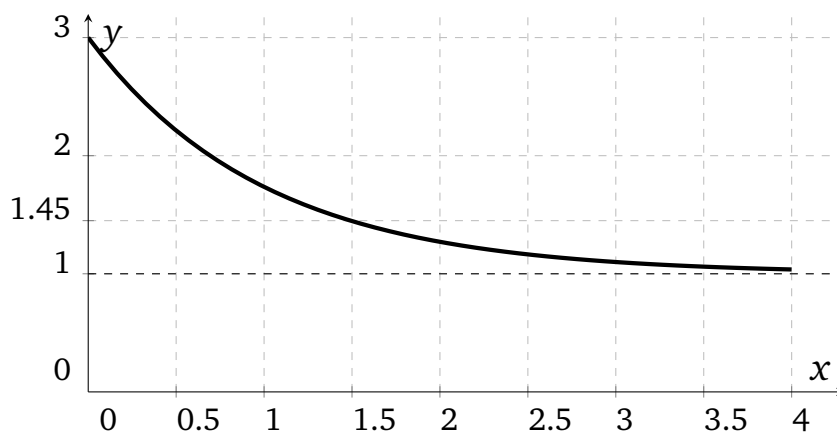
$$\text{b) } y = -3e^x \quad \text{og} \quad y = -3e^{-x}$$

$$\text{c) } y = 4 - 3e^x \quad \text{og} \quad y = 4 - 3e^{-x}$$

$$\text{d) } y = 3 - 4e^x \quad \text{og} \quad y = 3 - 4e^{-x}$$

Oppgave 6

Grafen til en eksponential funksjon på formen: $y = c + ae^{kx}$ er tegnet her. Angi c , a og regn en tilnærmet verdi for k .

Oppgave 7

Tegn grafen til følgende funksjoner:

a) $f(x) = \frac{3}{1 + 2e^{-x}}$

b) $f(x) = \frac{3}{1 + 2e^x}$

Hint: La $f(x) = \frac{B}{a + ce^{kx}}$ der $B > 0$, $a > 0$ og $c > 0$.

Det er ikke vanskelig å tegne grafen til f hvis man forstår funksjonsuttrykket: La først $k < 0$:

Vi får da $f(0) = \frac{B}{a+c}$ og $\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = \frac{B}{a}$ (horisontal asymptote).

Det er naturlig at funksjonen stiger fra skjæringspunktet med y -aksen), $f(0)$ mot asymptoten $y = \frac{B}{a}$: $f(0) = \frac{B}{a+c} < \frac{B}{a}$.

Man kunne også forklart dette med å si at for $k < 0$ synker nevneren og dermed stiger funksjonen. På tilsvarende måte kan man forklare at f synker når $k > 0$.